

til mere kraftig at kunne røgte vor Opgave. Skulde det altsaa blot være dette, som det ærede Medlem mener, ja, saa ere vi vistnok Alle fuldstændig enige i at ønske det Samme og med Sikkerhed at forvente det Samme; men dette var ikke Formen for hans Udtalelser. Naar dernæst det ærede Medlem tilspøiede ved at omtale mine Udtalelser, at jeg paa en afgjørende Maade havde fremsat Fordring om Ministeriets Afgang, saa vil jeg sige, at dersom jeg kunde have fremsat denne Fordring paa en afgjørende Maade, saa havde jeg gjort det; men da jeg meget vel veed, at jeg ikke kan fremsætte en saadan Fordring paa en afgjørende Maade, saa har jeg undladt at gjøre det. Jeg har kun fremsat visse Spørgsmaal til Besvarelse, fordi jeg ønskede en Drøftelse af, hvorledes det kunde være, at Ministeriet sad paa sin Plads endnu; men det er noget ganske Andet, end at fremsætte Fordring om Ministeriets Afgang paa en afgjørende Maade. Kunde jeg afsætte dette Ministerium, saa blev det affat idag. Det, som særlig misgædede det ærede Medlem, var, at jeg — som han mente — var kommen ind paa politiske Modstanderes Motiver, og det ærede Medlem fra Helsingør (Thomsen) oplyste, at der dermed sigtedes til, at han var Embedsmand, og at det skulde være Anledningen til, at han holdt med Ministeriet. Net, just dette har jeg ikke sagt, men de Herrer maa dog vide — og derom maa vi dog Alle være enige —, at under en saadan skarp Situation som den nuværende, og naar man ser hen til, at Valgbevægelsen blev indledet med, at en Embedsmand blev afstediget paa Grund af hans politiske Stilling, maa Embedsmændene være nødsagede til at være forsigtige, og saa nødsages de til meget ofte at finde det formaalsstjenligt at ytre sig, hvor de ellers ikke vilde. Under saadanne Forhold og navnlig med en saadan Begyndelse af Valgbevægelsen som den, jeg har anført, ere Embedsmændene efter min Mening blevne bragte i en særlig Stilling overfor den nuværende Situation. (Ufbrydelse). Det er ikke blot min Opfattelse, mine Herrer, men jeg kan her tale af Erfaring, som jeg har gjort ved Samtale med mange Embedsmænd. Det er ikke noget Nyt, at en saadan Samtale gjerne ender med, at man faar den Besejdet: Vi have ikke Raad til at have en Mening, eller i hvert Fald have vi ikke Raad til at være i Opposition til Regjeringen, eller endvidere, vi have ikke Raad til Andet end til at staa paa Regjeringens Side. Dette er en almindelig Betragtning, som det ærede Medlem troede sigtede paa ham. Det ærede Medlem har tidligere tilfældet andre Hensyn, og jeg tvivler ikke om, at han kan være ligesaa bøs imod et andet Ministerium, som han nu er idenskabelig, — jeg

harde nær sagt fanatisk — Tilhænger af det nuværende Ministerium, som han kan lide. Jeg fastholder, at der er Mange, som staa faaledes, at de, uden at være Tilhængere eller Meningsfæller af Folkethingets Flertal, dog hellere idag end imorgen vilde se Ministeriet gaa sin Vej, uden at de dog derfor ville deltage i en bestemt politisk Opposition imod det. Dette er en Erfaring, som enhver af os, enten han nu hører til den ene eller den anden Side af Salen, har gjort og kan bilægge med mangfoldige Exempler, og naar det ikke staa stærkere frem — det vil det ærede Medlem fra Hjerteminde utvivlsomt selv kunne bekræfte —, saa har dette i et saa lidet Samsfund som vort mangfoldige Grunde. Jeg taler her om de almindelige Grunde og ikke om de personlige Grunde. Vi have jo i vort lille Samsfund omtrent 15,000 Embeds- og Bestillingsmænd, og disse have atter andre 15,000 Frænder og Slægtninge, som søge et eller andet Embed. De have maaske andre 15,000, som søge Svogerskab med dem, og flere tusinde Andre, som af andre Hensyn ikke vilde være uenige med dem, og selv om vi se bort fra de bekendte Hensyn til Middagene, se bort fra Hensynene til de selskabelige og sociale Forhold, saa er der dog i et saadant lille Land saa mange Forhold, der gjøre Folk neutrale, hvor de ellers gjerne vilde staa i Opposition eller gjøre dem til Tilhængere, som, naar de kom ud af de daglige Forhold og fik tænkt sig om, vilde være af den modsatte Mening. Det er dette, de Herrer skulde huske paa, og ikke tale om Modstandernes personlige Motiver osv., naar man fremsætter saadanne almindelige Betragtninger; man fremsætter dem efter en omhyggelig Erfaring i disse Forhold og bilagte med mangfoldige Exempler paa, at Vedkommende selv aabent og oprigtigt har meddelt den samme Stilling. Hvad nu det tredje ærede Medlem angaar, det ærede Medlem fra Helsingør (Thomsen), det tredje Blad i dette Trekløver, gjør det mig ondt, at jeg ikke kan gjengælde hans Artighed ved at knytte en Betegnelse af Over- til hans Stilling.

Retteiser.

Sp. 6086, S. 25 f. o.: „et saadant venligt Udtryk“, læs: „et saadant Udtryk“.

— 6091, S. 12 f. u.: „provisoriske Finantslov“, læs: „midlertidige Finantslov“.